

Salát za 85 dolarů je název článku **Jana Stuchlíka**, který se zabývá problémem ilegálních přistěhovalců do USA.

Ve Spojených státech žije 11 milionů ilegálních přistěhovalců. Více než tři čtvrtiny z nich pocházejí z Mexika a dalších zemí Latinské Ameriky. Jejich počet každým rokem roste zhruba o půl milionu. Vyřešit tento problém ovšem znamená víc než jen vybudovat plot na hranici či umožnit nelegálním přistěhovalcům získat občanství nebo trvalý pobyt, shodují se experti. Bude to znamenat radikální reformu dosavadní politiky.

Jejím základem je zákon o imigraci a národnosti z roku 1965. Ten změnil do té doby platné imigrační priority. Už nekladl důraz na potřeby trhu práce, ale vyzdvihl hledisko sociální. Prioritou se stalo sjednocování rodin přistěhovalců. Imigranti, kteří již měli v USA trvalý pobyt, mohli s sebou přivést i své nejbližší. Ti po určité době mohli pozvat svou rodinu a ta zase svou. Imigrační spirála se roztočila. Její obrátky ještě umocnila amnestie pro tři miliony ilegálních přistěhovalců z roku 1985. Jestliže v padesátých letech přišlo do USA legálně 2,5 milionu přistěhovalců, v devadesátých letech to bylo 9 milionů lidí. Amnestie z roku 1985 nezákonnou migraci nezastavila, ale naopak ji příživila. Další lidé přijížděli bez povolení do USA s nadějí, že vláda vyhlásí v dohledné době další amnestii. Situaci komplikuje i to, že imigranti často zplodí v USA dítě, které podle amerických zákonů dostane automaticky americké občanství. Takových dětí je přes tři miliony. Jejich rodiče spoléhají na to, že je americké úřady s ohledem na nezletilé potomky nevyhostí. Experti tvrdí, že další případná amnestie, tentokrát pro jedenáct milionů lidí, by celý problém ještě zhoršila. Vyzývají proto úřady, aby důsledněji vymáhaly platné zákony a trestaly ilegální přistěhovalce hned, když do USA přijdou.

Podle ekonomů klesly v posledních letech mzdy v nekvalifikovaných oborech kvůli ilegálním imigrantům o osm

procent, na druhou stranu ovšem levná pracovní síla umožňuje držet spotřebitelské ceny nízko, což podporuje poptávku po zboží a službách. Větší tržby znamenají pro firmy větší zisky. Ty umožňují investice do rozšiřování výroby, které s sebou nesou jak nová pracovní místa, tak i růst mezd. Ekonomové dále tvrdí, že z práce přistěhovalců nejvíce profituje americká vyšší střední třída, která chodí do restaurací, pobývá v hotelích nebo si nechává mýt okna a auta. Tito lidé, kteří mají ve volbách nejsilnější hlas, se proto ptají, jak by vypadal život v USA bez nezákonných přistěhovalců. Snad nejlépe na tuto otázku odpověděl vtip v týdeníku Newsweek: Manželé přijdou do restaurace a číšník se zeptá, co si hosté dají k jídlu. „Začneme salátem“, řekne žena. Číšník bez mrknutí oka a španělského akcentu opáčí: „Tak to bude 85 dolarů“.

[Ekonom č. 16; 20.-26.4.2006]

Bude tady těsno je název článku **Libuše Bautzové**, ve kterém se autorka zamýšlí nad stále aktuálnějším nebezpečím, které s sebou přináší stále rostoucí světová populace.

V roce 1800 žila pouze tři procenta světové populace ve městech. V následujících dvou stech letech došlo k velkému pohybu a rok 2007 bude historickým milníkem – podle odhadů agentury OSN Habitat bude poprvé žít ve městech více lidí než ve venkovských oblastech. Dá se říci, že 21. století bude stoletím měst.

OSN odhaduje, že v roce 2030 se podíl městského obyvatelstva zvýší dokonce až na 61 procent. Z dnešních tří miliard tak bude žít v městských aglomeracích pět miliard lidí. V té době už bude na zeměkouli dvacet megaměst (města s počtem obyvatel nad 10 milionů), z toho ale jen čtyři v průmyslově vyspělých zemích. Zbytek vyroste v rozvojovém světě, což problém přelidnění dále prohloubí. Jestliže bude obtížné zajistit odpovídající infrastrukturu ve vyspělých zemích, v těch chudších bude už jen za-

bezpečení potřebných dodávek energie a vody tvrdým oříškem.

Projekce budoucnosti naznačují, že například indická Bombaj bude mít už v roce 2015 asi 22,6 milionu obyvatel, tedy víc, než má dnes třeba Rumunsko. Pákistánské Karáčí ve stejné době dosáhne počtu obyvatel 16,2 milionu – což je víc, než kolik lidí dnes žije například v celém Nizozemsku.

Přítom ale ekonomická atraktivita velkých měst na rozdíl od menších sídel a venkovských oblastí podle OSN dále poroste. Už dnes města jako Paříž, Bangkok, Mexico City, Buenos Aires, Soul či Tokio generují mezi 30 a 50 % hrubého domácího produktu té které země a tento trend se nezastaví.

Rychlý přesun obyvatelstva do měst s sebou nese chudobu. Vzrůstá počet lidí, kteří žijí v nuzných podmínkách. Odhaduje se, že v chudinských čtvrtích, slumech, žije už dnes víc než miliarda lidí. V roce 2020 by jich mohl být možná i dvojnásobek. Zatímco severní polokoule tento problém (zatím?) prakticky nezná, na jihu je takových míst hned několik. Nejhorší je situace v subsaharské Africe, kde žije ve slumech více než 70 % obyvatel měst, někde i víc. Tito lidé nejenže nemají přístup k základnímu vzdělání, ale často ani k pitné vodě. Nemají žádnou kanalizaci, o elektřině a dalších vymoženostech ani nemluvě. Přesto proud přistěhovalců do měst neutuchá – v mylné naději, že v ulicích najdou snáze obživu. Nedostatek hygieny s sebou nese nebezpečí chorob a vzrůstá kriminalita.

Nikdo zatím neví, jak tento problém vyřešit. Experti OSN doufají, že by se dalo pomoci rychlejší výstavbou infrastruktury – ať už ve městech, anebo přímo ve venkovských oblastech, aby tamní obyvatelstvo nemělo důvod odcházet.

[Ekonom č. 33; 17.-23.8.2006]

Ochrana nepoučených investorů je název recenze **Světlany Ryskové**. Recenzována je kniha autorů **Martina Luxe** a **Petra Sunegy** *Jak dobře investovat do bydlení*.

Většinou obyvatel České republiky je podle průzkumů bydlení i šestnáct let po sametové revoluci stále považováno za veřejný statek. Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že stát by měl zaručit jeho dostupnost. Politici na to reagují populistickými opatřeními na podporu bydlení, i když k vyhlášení některých dotačních programů nejsou vůbec důvody.

Česká republika má v porovnání s vyspělými zeměmi srovnatelný počet bytových jednotek na 1 000 obyvatel a dokonce vykazuje jejich mírně nadprůměrnou vybavenost. Počet nově dokončených bytů každoročně roste a pomalu se blíží výstavbě z let socialismu. Přesto je stále vytvářen dojem jakéhosi nedostatku a hladu po bytech, který dovoluje developerům zvyšovat ceny. Jen v letošním roce stouply o 10 procent. Přitom nabídka je tak velká, že už přesahuje poptávku.

Český trh s byty tedy vykazuje určité známky nasycení. Možná je to i tím, že se nabídka míjí s poptávkou, příčinou může být i regulace nájemného, která umožňuje některým nájemcům držet byty, které ve skutečnosti nepoužívají a ani nepotřebují. Vývoj trhu s byty nemusí být v příštích letech z hlediska drobných investorů zdaleka tak růžový, jak si představují. Martin Lux a Petr Sunega nabízejí touto knihou cenného průvodce pro všechny, kteří se chtějí v této džungli lépe orientovat. Autoři otevřeně kritizují zásahy státu do oblasti bydlení a analyzují jejich důsledky, které mohou drobným investorům přinést v budoucnu nemalé starosti.

Své pojednání začínají autoři výkladem bydlení jako komplexního zboží, aby čtenář lépe pochopil, proč pro rezidenční nemovitost sice platí zákony trhu, ale často nefungují tak přímočaře jako u jiných komodit. Každá nemovitost má své specifické vlastnosti, které ji dělají výjimečnou. Je to například velikost, stáří, kvalita projektu, použité materiály a podobně. Do její hodnoty se však promítá i kvalita prostředí, ve kterém se nachází, dopravní dostupnost, infrastruktura i forma vlastnictví. Proto jsou jednot-

livé rezidenční nemovitosti jen těžko porovnatelné a je těžké stanovit jejich přesné místo na trhu a cenu.

V České republice je navíc trh s byty deformován mnoha státními zásahy. Autoři tvrdí, že to, co na první pohled vypadá jako tržní cenový signál, je pouze dočasnou cenou plynoucí z aktuální bytové politiky, aktuálních regulací nebo jejich odstraňování.

I přes mnohá specifika se bude český trh rezidenčních nemovitostí stále více řídit nabídkou a poptávkou a přibližovat se tak ke standardně fungujícím trhům. Podle rozsáhlých průzkumů autorů hraje v současné poptávce zatím největší roli velikost bytu a forma vlastnictví. Jen v Praze se kupující zaměřují i na kvalitu lokality, kde se byt nachází. Ostatní parametry, jako je poloha bytu v domě, kvalita projektu, technické parametry stavby a úroveň řemeslných prací, dopravní dostupnost a místní infrastruktura a další, mají zatím druhořadou roli a do ceny se příliš nepromítají.

Poptávku bude ovlivňovat podle autorů v obecné rovině stále více i růst mezd a demografický vývoj, jako je tomu v ostatních vyspělých zemích.

V České republice sice ekonomika i mzdy rostou, ale jsme svědky nepříznivého demografického vývoje. Poptávka se tak může více segmentovat a přinést značné rozdíly ve zhodnocování jednotlivých typů bytu.

Kolísání cen nemovitostí se může stát noční můrou drobných investorů. Lux a Sunega ve své knize rozebírají dvojí cyklické kolísání cen. Dlouhé cykly jsou zpravidla delší než ty ekonomické. Pokles cen rezidenčních nemovitostí předznamenává stagnaci nebo propad ekonomiky. Růst cen naopak následuje až s určitým zpožděním po ekonomickém oživení. Toto tvrzení autorů možná nabourá vžitou představu veřejnosti, že v době ekonomických krizí hodnota nemovitostí zůstává nedotčená nebo naopak roste.

Kromě cyklického kolísání cen nemovitostí, spojeného s ekonomickým vývojem, musí být investoři připraveni i na krátkodobé výkyvy cen, jejichž příčiny nebývají tak zjevné, a proto se dají jen těžko předem předpovědět. Může je zapříčinit vliv spekulací, zásahů státu nebo i změna tržního financování nákupu nemovitostí.

Z analýzy autorů vyplývá, že rezidenční trh v České republice může jeden z krátkodobých výkyvů cen zanedlouho postihnout. V Praze, která je největším trhem s byty v České republice, narůstá cenová bublina a ta může kdykoli prasknout. V menším měřítku se dají podobné příznaky pozorovat i v některých dalších městech. Ceny bytů mohou spadnout naráz dolů až o několik desítek procent a je otázka, jak rychle se pak dostanou na rovnovážnou tržní úroveň. K podobným úkazům docházelo a dochází i v některých vyspělých zemích.

I přes krátkodobé výkyvy cen není z dlouhodobého hlediska na rezidenčních nemovitostech možné prodělat. Nedá se však na nich ani nadprůměrně zbohatnout, pokud vyloučíme spekulace.

Užitečné pasáže knihy jsou věnovány zamyšlení nad tím, zda zůstat v nájmu nebo si pořídit vlastnické bydlení. Autoři reagují na aktuální situaci, kdy na tuto otázku hledá odpověď řada rodin očekávajících zvýšení nájemného po ukončení regulace. Lux a Sunega vypočítávají a dokumentují výhody a nevýhody nájemného a vlastnického bydlení. Upozorňují však také na riziko neúměrného dluhového zatížení rodin při nákupu bytu či domu na dlouhodobý úvěr. V současné atmosféře každodenního masírování veřejnosti reklamou hypotečních bank je takové rozumné slovo odborníků k nezaplacení.

[Ekonom č. 32; 10.–16. 8. 2006; Martin Lux & Petr Sunega: Jak dobře investovat do bydlení. Sociologické nakladatelství Slon, Praha 2006]

-tb-

Satelitní účet přinese podrobnější informace o cestovním ruchu

Ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, odborným garantem sestavení Satelitního účtu cestovního ruchu, se na zabezpečení chybějících dat u příjezdového cestovního ruchu podílí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

„Satelitní účet cestovního ruchu představuje, velmi zjednodušeně řečeno, soustavu deseti statistických tabulek, která přinese podrobnější informace o cestovním ruchu než jaké jsou k dispozici dosud. Pomůže nám především komplexněji nahlížet na cestovní ruch, zejména na jeho pozitivní dopady na ekonomický vývoj a vývoj zaměstnanosti, na tvorbu hrubého domácího produktu nebo na příjmy státního a místních rozpočtů,“ vysvětluje ministr pro místní rozvoj Radko Martínek.

Sestavení satelitního účtu Česka probíhá na základě šetření MMR a agentury CzechTourism na 18 hraničních přechodech, 2 železničních přechodech a na letišti Praha-Ruzyně.

Aktuální výsledky z tohoto šetření jsou nyní k dispozici za duben – červen 2006.

Z celkového počtu návštěvníků, kteří zavítali ve druhém čtvrtletí letošního roku do ČR, se u nás 43,9% turistů zdrželo pouze jeden den, 42,7% se zdrželo déle a 13,4% pouze ČR projíždělo.

Turisté přijíždějí především za rekreací a zábavou, na pracovní cesty, a pocházejí zejména z Německa a Velké Británie. Jednodenní návštěvníci vydali ve druhém čtvrtletí 2 298 Kč na osobu a den a přijíždějí zejména z Německa za nákupy a za obchodními cestami do okolí hranic a do Prahy. Tranzitující jsou především naši sousedé z Polska, Německa a Slovenska. Jejich útraty představují částku 1 211 Kč na osobu a den.

Průměrná délka přenocování zahraničních turistů byla ve druhém čtvrtle-

tí 4 noci, nejdelší pobyty zaznamenali turisté z Asie, Kanady a z evropských destinací Švédové.

73% zahraničních turistů přijelo do ČR individuálně, 10% využilo služeb cestovních kanceláří a 16% přijelo na služební cestu. Dvě třetiny turistů se ubytovaly v hotelech či penzionech a 22% turistů využilo neplacené ubytování u příbuzných a známých.

Data z tohoto šetření a pokračování výzkumu budou použita pro stanovení celkového odhadu počtu zahraničních návštěvníků v ČR a určení výše a struktury výdajů zahraničních návštěvníků.

„Historicky první výsledky Satelitního účtu cestovního ruchu ČR za období 2003 – 2005, připravuje nyní Český statistický úřad a bude je publikovat do konce letošního roku.

Myslím, že k tomuto úspěchu také významně přispěl fakt, že se MMR aktivně zapojilo v rámci grantu Evropské komise do výměny zkušeností v této oblasti,“ doplnil Martínek

Zveřejněním výsledku satelitního účtu cestovního ruchu se ČR zařadí mezi úspěšné země na světě, které již mají sestavenou jeho velkou část, podle doporučení Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) a významných mezinárodních statistických a ekonomických institucí.

[Tisková zpráva MMR, Praha 14.8.2006]

Soutěž Vesnice roku zná vítěze krajských kol

V letošním roce o titul Vesnice roku 2006 soutěžilo 335 obcí z celé republiky. Do celostátního kola postupuje 13 vítězných obcí jednotlivých krajských kol. Celostátní hodnocení proběhne v termínu 4. – 10. září 2006.

„Cílem soutěže Vesnice roku 2006 v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na obnově a rozvoji své obce, ukázat rozmanitost a pestrost života mimo město a prokázat široké veřejnosti význam venkova,“ řekl ministr pro místní rozvoj, Radko Martínek.

V každém kraji byla stanovena krajská hodnotitelská komise, která vybrala jednoho vítěze postupujícího do celostátního kola. Dále komise mohla udělit po jednom z následujících ocenění:

- modrou stuhu – za společenský život,
- bílou stuhu – za činnost mládeže,
- zelenou stuhu – za péči o zeleň a životní prostředí.

Kromě těchto ocenění mohla vesnice obdržet:

- diplom za vzorné vedení obecní knihovny,
- diplom za vzorné vedení kroniky,
- diplom za rozvíjení lidových tradic,
- diplom za kvalitní květinovou výzdobu v obci (Fulínova cena).

Celostátní hodnotitelská komise začátkem září navštíví postupně všech 13 krajských vítězů a zvolí vítěze titulu Vesnice roku 2006.

Podrobné informace o soutěži a výsledky krajských kol naleznete na stránkách:

www.mmr.cz v sekci Regionální politika – Události – Soutěž Vesnice roku – 2006 (<http://www.mmr.cz/index.php?show=001024006000004>)

www.isu.cz

www.vesniceroku.obce.cz

Vyhlašovatelé soutěže jsou Spolek pro obnovu venkova (SPOV), Svaz měst a obcí ČR (SMO), Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Spolupracujícími úřady a organizacemi jsou Kancelář prezidenta ČR, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo kultury, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Folklorní sdružení ČR.

[Tisková zpráva MMR, Praha 14.8.2006]

Dotiční program na podporu Moravskoslezska byl spuštěn

Dotiční program Financování přípravy projektů pro revitalizaci regionu NUTS 2 Moravskoslezsko schválila vláda v červenci. Včera podepsal ministr pro místní rozvoj Radko Martínek dodatek k Zásadám pro poskytování dotací ze státního rozpočtu v rámci Regionálního programu pod-

pory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského regionu. Tím v praxi umožnil podávání žádostí o tyto dotace.

Zájemci o dotaci z tohoto programu musí doručit žádost včetně dalších příloh ve třech vyhotoveních buď osobně do Kanceláře zmocněnce vlády pro Moravskoslezský kraj, Veleslavínova 4, 702 00 Ostrava nebo poštou

ve lhůtě stanovené pro doručování žádostí.

Ta začíná běžet dnem vyhlášení (tj. 15. 8. 2006) dotačního titulu a končí dnem 15. 9. 2006 ve 12:00 hodin. Účinky předložení žádosti nastávají dne 15. 9. 2006 ve 12:00 hodin, a to pouze pro žádosti doručené ve lhůtě pro doručování žádostí. Žádosti, které budou doručeny později nebudou přijaty k evidenci a budou zaslány zpět

na adresu odesílatele (platí i pro žádosti zasílané poštou).

Kontaktní osoba:
Ing. Lada Kratochvílová
Kancelář zmocněnce vlády
pro Moravskoslezský kraj
tel.: 596 110 544,
e-mail: kzv.sekretariat@karneval.cz.

[Tisková zpráva MMR, Praha 16.8.2006]